

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	9
--------------------	---

ROZDZIAŁ 1.

„OBCOŚĆ” W LITERATURZE PRZEDMIOTU

1.1. „Obcość” – od języka potocznego do języka naukowego	11
1.2. Perspektywa socjologiczna „obcości” – wybrane ujęcia	14
Wokół koncepcji „grupy własnej” i „grupy obcej” według W.G. Sumnera	14
Wokół koncepcji „obcego” według Georga Simmla	16
Wokół koncepcji „obcego” według Floriana Znanieckiego	18
Wokół koncepcji „człowieka marginesu” według Roberta E. Parka	22
Wokół koncepcji „obcego” według Alfreda Schütza	23
Wokół koncepcji „tutejszych” i „przybyszów” według Norberta Eliasa i Johna L. Scotsona	28
Wokół teorii grup odniesienia według Roberta Mertona	30
Wokół koncepcji „obcego” według Zygmunta Baumana	34
Wokół koncepcji „obcego” według Ewy Nowickiej i Sławomira Łodzińskiego	37
Wokół koncepcji „obcości wyobrażonej” według Marka Tabina	42
1.3. Perspektywa etnograficzna „obcości” – wybrane ujęcia	43
Wokół koncepcji „obcego” według Jana Stanisława Bystronia	43
Wokół koncepcji „obcego” według Józefa Obrębskiego	45
Wokół koncepcji „obcego” według Zbigniewa Benedyktowicza	46

1.4. Perspektywa politologiczna „obcości” – wybrane ujęcia	47
Wokół koncepcji „przyjaciela” i „wroga” według Carla Schmitta	47
Wokół koncepcji „obcego” według Samuela Huntingtona. . .	50
Wokół koncepcji „obcego” według Zbigniewa Musiała i Bogusława Wolniewicza	52

RODZIAŁ 2.

MECHANIZMY SPOŁECZNE ZWIĄZANE Z „OBCOŚCIĄ”

2.1. Mechanizmy kategoryzacji „swoich” i „obcych”	55
2.2. „Obcość” jako korelat tożsamości	58
2.3. Dystans społeczny wobec „obcych”	60
2.4. Komunikowanie z „obcymi”	66
2.5. Zaufanie i nieufność „obcych” i wobec „obcych”	67
2.6. Stereotypizacja „obcych”	68
2.7. Uprzedzenia wobec „obcych”	70
2.8. Stygmatyzacja „obcych”	73
2.9. Dyskryminacja „obcych”	81
2.10. Marginalizacja i wykluczenie „obcych”	94
2.11. Ksenofobia	97
2.12. Rasizm.	100
2.13. Mowa nienawiści	103
2.14. (Nie)tolerancja	108
2.15. Relatywizm kulturowy	112
2.16. Filoksenia i ksenocentryzm.	114
2.17. Samospełniające się proroctwo wobec „obcych”	116
2.18. Krańcowy błąd atrybucji popełniany wobec „obcych” . . .	117
2.19. Alchemia moralna wobec „obcych”	117
2.20. Ruchliwość społeczna „obcych”	118
2.21. Procesy asymilacyjne dotyczące „obcych”	123
Procesy asymilacyjne z perspektywy socjologicznej	123
Procesy asymilacyjne z perspektywy politologicznej	128

RODZIAŁ 3.

„OBCOŚĆ” W WYMIARZE ETNICZNO-NARODOWYM

3.1. Kategoria etniczności w wybranych koncepcjach teoretycznych	131
Wokół koncepcji etniczności według Maxa Webera	132
Wokół koncepcji etniczności według Stanisława Ossowskiego	134
Wokół koncepcji etniczności według Anthony D. Smitha ...	137
Wokół koncepcji etniczności według Z. Musiała i B. Wolniewicza	138
3.2. Kategoria narodu w wybranych koncepcjach teoretycznych ..	140
Wokół koncepcji narodu według Maxa Webera	143
Wokół koncepcji narodu według Floriana Znanieckiego ...	144
Wokół koncepcji narodu według Jana Stanisława Bystronia .	145
Wokół koncepcji narodu według Stanisława Ossowskiego ..	146
Wokół koncepcji narodu według Jana Pawła II	147
Wokół koncepcji narodu według Ernesta Gellnera.	148
Wokół koncepcji narodu według Benedicta Andersona	150
Wokół koncepcji narodu według Anthony D. Smitha	151
Wokół koncepcji narodu według Antoniny Kłoskowskiej ...	154

ROZDZIAŁ 4.

PROPOZYCJA PARADYGMATU „OBCOŚCI ETNICZNEJ”

4.1. Rdzeń „obcości”	157
4.2. Dwa typy „obcości”	158
4.3. Wymiary „obcości”	159
4.4. Założenia dotyczące „obcości”	161
4.5. Skala dystansu etnicznego	163
4.6. Podsumowanie	163

ANEKS NR 1 „Obcy etnicznie” w Polsce w perspektywie historycznej	165
ANEKS NR 2 – „Obcy etnicznie” w Polsce współczesnej – podstawowe dane	179
BIBLIOGRAFIA	187